

JUDITH HERZBERG

DE THEATERTROEP

HOE ECHT IS ECHT ECHT

een toneelnovelle

Rollen

Man van jaloerse vrouw

Vrouw van professor

Wachtende

Nog een wachtende

Acteur met olifant

Piet

Echte Bert en Nep-Bert

Acteur die neus wil

Klant met lampenwinkel

Klant die werkster wil

Bange vrouw

Inbreker Joost

Makelaar

Echte gegadigde

Nep-gegadigde

Nep-vrouw van nep-gegadigde

Actrice met gieter

Acteur die uit pak barst

Blinde

Bioloog

Rafaëla

Toos

Ongenode gast

Matroos

Willige vrouw

wachtkamer van piet

Ongeduldigen wachten ongeduldig.

man van jaloerse vrouw *tot andere wachtende* Voordringen heeft geen zin.

Ik zit hier al sinds twee uur.

vrouw van professor Ja, ik zit hier ook al twee uur.

man van jaloerse vrouw *bits* Sinds twee uur zei ik.

vrouw van professor O pardon. Ik heb een beetje haast ziet u.

man van jaloerse vrouw We hebben haast allemaal haast. Al zijn we werkeloos.

vrouw van professor Mijn man begrijpt niet waar ik blijf.

man van jaloerse vrouw Mijn vrouw haalt zich van alles in d'r hoofd.

wachtende Op mij zit niemand te wachten.

Is ook niet leuk.

vrouw van professor Nee, dat is zeker niet leuk.

man van jaloerse vrouw Ach ik weet het niet.

vrouw van professor Nee dat is niet leuk.

nog een wachtende Dat is zeker niet leuk.

man van jaloerse vrouw Kunt u daar ook van meepraten dan.

nog een wachtende Ik leef me in. Meer niet.

man van jaloerse vrouw Wat een moeite.

vrouw van professor Wat bedoelt u?

man van jaloerse vrouw Je inleven. Ik had me net in Hamlet
ingeleefd. Ik ben acteur. Maar ze moesten me niet.

vrouw van professor Ook toevallig! Ik wou Ophelia spelen. Te oud
vonden ze.

nog een wachtende Ook niet echt leuk.

man van jaloerse vrouw En nu zit ik hier.

vrouw van professor Ja ik ook. Ik zit ook hier.

nog een wachtende Dat zie ik.

man van jaloerse vrouw Ik weet nooit precies wat haar bezielt,
mijn vrouw. Ik ben in het gewone leven toneelspeler. Ik wilde ook
wel eens een leuke rol hebben. Maar dat kon niet. Ik was veel
jonger vroeger, natuurlijk. Maar als ik dan op het toneel
aantrekkelijk stond te zijn, emotie vertoonde en zo, dan stond zij
in de coulisse jaloers te zijn. En thuis kreeg ik (*er van langs*) nou ja
er van langs - dan moest ik het goed maken. Begrijpt u.

vrouw van professor Zeg maar 'je'... In de coulissen?

man van jaloerse vrouw Of bij de première, dan zat ze op rij één,
of in één van die zijloge's. Lig ik dus te rollebollen met hoe-heet-ze,
op het eerste plan, zoals dat heet, dan zegt mijn vrouw later: 'maar
dat dééd je toch maar'. *schreeuwt* Het is mijn VAK verdomme. En zij
weer: 'je hoeft toch niet àlles te doen wat die snotaap zegt,' bedoelt
ze de regisseur mee. Ik bezweer haar dat ik er niks bij voel. 'Nee,
omdat ik er bij ben,' zegt ze, en dat is ook echt wel zo. Terwijl ik
moet doen alsof ik gepassioneerd mijn grote liefde omarm, denk ik
aan mijn vrouw, die vlakbij zit en die ziet hoe de tieten van die - zie

je nou wel, ik weet niet eens meer hoe ze heette, die actrice, die actrices.

Tijdens het gesprek komt iemand langs met een slappe olifant.

acteur met olifant *tegen Piet* Kijk nou, helemaal lek.

Piet wuift hem weg.

vrouw van professor Het is ook wel zielig, die jaloezie.

man van jaloerse vrouw *in woede* Zielig? Het is benepen,

kleingeestig, bekrompen, armlastig, dom! *kalmeert* Sorry,

armlastig is wat anders. Neem het maar voor haar op. *minachtend*

Vrouwen! Van de zenuwen heb ik het op een vreten gezet. Als je

eenmaal vadsig bent krijg je helemaal zo'n rol niet meer.

Dat pikt het publiek niet. Buikige helden. Terwijl in het echte

leven - moet je zien, de prachtigste vrouwen, waar die mee

aankomen - nou ja. In het echte leven zit een buik niet in de weg.

vrouw van professor Mijn man is professor, daar is alles mee

gezegd.

man van jaloerse vrouw Voor mijn figuur liggen de rollen niet

opgeschept. Ik snabbel er wat bij. Dit is ook een soort acteren,

maar niet op toneel. Jammer, ik had ook wel professor willen zijn.

In verband met mijn research.

vrouw van professor *angstig, bezorgd* Research? Ik was juist zo blij

even weg te zijn. Dat vermaledijde woord: 'research'.

man van jaloerse vrouw Daar hoeft je, u, sorry, je, niet zo van te

schrikken. Het gaat mij om iets heel gewoons. Tè gewoon.

kantoortje piet

piet Er wordt wel betaald, maar met mate. Mijn opzet is niet direct commercieel.

bert Niet - wel indirect - zakelijk.

piet Zonder zakelijke basis valt ook een ideaal niet te verwezenlijken.

bert Zo heb ik het nog nooit bekeken. Maar waar ik voor kwam - Uw slogan sprak me aan: de leemtes, in de emotionele leemtes -

piet In de emotionele leemtes te voorzien, op te heffen -

bert Ik zoek namelijk iemand, voor mijn vader.

Ze worden onderbroken.

acteur die neus wil Meer neus.

piet Ik heb niet meer neus.

acteur die neus wil Ook niet achter.

piet Ik kan even achter kijken.

acteur die neus wil Waarom wordt er nooit genoeg neus ingeslagen.

piet We hebben altijd veel neus maar hier is niet tegenop te bestellen.

acteur die neus wil Neus heb je altijd nodig.

piet Ik heb wel de bril die je wil.

acteur die neus wil Dat is in elk geval een begin.

piet Nu even niet.

Acteur die neus wil af

bert Ik zoek iemand... voor mijn vader.

piet U zoekt een vader.

bert Nee, ik heb een vader.

piet U bent hem kwijt.

bert Nee, ik zoek iemand voor mijn vader.

piet Een dame.

bert Nee.

piet Is er iets mis met hem.

bert Nee, ik wil hem niet alleen laten.

piet Dan moet u niet weggaan.

bert Eigenlijk een vervanging van mezelf. Voor als ik toch eens weg wil, er uit, of weg moet -

piet Een Bert, dus. Bert, ja. Een makkelijke naam. Niet zoiets als...

Ach ik kom er niet zo gauw op. Je hebt soms van die buitenissige

namen. Maar een dubbelganger, dat is een uitdaging. *pakt*

fototoestel, maakt kiekjes Links, rechts, en face - van achteren,

nee dat hoeft niet. Tenzij u daar iets bijzonders zou hebben, iets

dat uitstak ofzo, iets waarin je je heel duidelijk onderscheidt - Dat

is misschien niet zo prettig om te horen, maar een tweede Bert,

die is vast wel geboren, zo buitengewoon uitzonderlijk is uw

uiterlijk nou ook weer niet. Sorry dat ik het zeg -

bert Ik voel me wel uniek. Heel erg uniek.

piet Ja, wie niet. Wie niet. Maar daarom niet getreurd, zeg ik dan,

ik ga op zoek.

bert En eigenlijk ook iemand die mijn zuster af en toe vervangt.

piet Die kan natuurlijk ook niet continu aanwezig zijn. Dat ken ik, van andere families ook.

bert O doet u ook in families.

piet Daar is de nood vaak het allerhoogst.

bert Een hele familie vervangen, dat is zeker erg kostbaar.

piet Zoals ik al zei, de commerciële kant heeft niet de meeste prioriteit.

bert Dat zou fantastisch zijn, een hele familie. Het is namelijk zo - *Ze worden weer onderbroken.*

klant met lampenwinkel Heeft u ook dieren.

piet Een olifant, een kip, een giraf. Staat allemaal achter.

klant met lampenwinkel Kan de olifant ook iets stuk maken.

piet Waarom.

klant met lampenwinkel Voor de verzekering.

piet Dat soort dingen doen we niet.

klant met lampenwinkel Kijk ik heb een lampenwinkel. Maar het loopt niet meer.

piet En u vraagt of mijn olifant even door uw winkel loopt.

klant met lampenwinkel Zoiets. Maak ik een paar foto's.

piet U durft! *tegen Bert* Sorry. Het is toevallig erg druk vandaag.

bert Familie! Een hele familie.

piet Dat bedoelde ik niet.

bert Maar het is een fantastisch idee. Mijn vader zit namelijk al heel lang zonder familie. Sinds - dat doet er niet toe. Een vervangings-familie! Maar dan wel een echte.

piet Iedereen tegelijk omgekomen? U bent de enige overlevende?

bert In zekere zin. Ja. In zekere zin wel. Sinds mijn moeder - zijn vrouw dus -

Piet wordt door een acteur onderbroken.

piet *tot Bert* Sorry - *tot acteur* Zeg maar dat ze even achter moeten kijken. De olifant, de kip, de giraf, de hele rataplan - *tot Bert* Uw moeder is dus omgekomen zegt u.

bert In zekere zin wel.

piet Ik noteer even 'moeder in zekere zin omgekomen'. Dat soort leemte -

bert Ik snap wel dat u geen moeders levert -

piet Moeders zijn onvervangbaar. Maar een familie, zo'n gezellige drukte - daar hebben we wel vaker - daar is veel vraag naar.

bert Een hele familie - een conglomeraat.

Piet kijkt vragend.

bert Een samenklontering.

piet Ah, een samenklontering. Dat is juist een kolfje naar mijn hand, dat varkentje hebben we vaker gewassen. Vind ik een uitdaging. Wilt u me even excuseren.

wachtkamer van piet

vrouw van professor Mijn man is er heel erg op tegen dat ik bij Piet
sta ingeschreven.

man van jaloerse vrouw Mijn vrouw zou ook opgelucht zijn als ik
ermee ophield.

kantoortje piet

klant die werkster zoekt Een werkster, een goede werkster. Een echte.

piet Een echte.

klant die werkster zoekt Een goede, een betrouwbare.

piet Wat moet ze doen.

klant die werkster zoekt Werken.

piet Ja, met een schort, en een dweil en een... hoe heet zo'n ding...

klant die werkster zoekt Natuurlijk.

piet En verder.

klant die werkster zoekt Verder.

piet Wat nog meer.

klant die werkster zoekt Werken dus. Poetsen, schrobben, af en toe per ongeluk iets -

piet Echt?

klant die werkster zoekt Echt.

piet Dat soort werkster hebben we hier niet.

bange vrouw Alvast bedankt voor uw tijd.

piet Daar ben ik voor.

bange vrouw Het is dus zo: ik ben een beetje bangig, vooral in het donker. Vooral als ik

's nachts wakker word. Dan ben ik bang voor inbrekers. Toen ik

klein was had ik monsters. Maar daar ben ik vanaf gekomen.
Die mochten gewoon niet meer komen als het licht was. Ze
mochten alleen nog maar tussen twaalf en vier uur 's nachts
komen.

Uiteindelijk mochten ze helemaal niet meer komen en toen waren
ze er ook niet meer.

piet Mooi opgelost.

bange vrouw Nu ben ik bang voor inbrekers. Met inbrekers is dat
moeilijker.

piet Joost kom er eens even bij.

Inbreker Joost komt er bij.

bange vrouw *tot Piet* Ik hoor overal inbrekers in huis. Ik hoor ze
lopen, ik hoor precies waar ze lopen. Of zie ze soms. *tot inbreker*
Ik wil dat u een inbreker bent en dat ik aan u wen. En dat als ik
ergens een inbreker zie dat ik dan weet dat u het bent. Dan hoef ik
niet meer bang te zijn, want u bent het. Dus ik wil u niet zien,
alleen horen. En 's nachts ook.

inbreker joost Wat moet ik dan stelen.

piet Nee, je moet niets stelen. Dat is niet de bedoeling. Daar is ze
niet bang voor.

bange vrouw Nee, daar ben ik niet bang voor.

Ik ben bang om je tegen te komen.

Dat je mij iets aandoet, uit paniek of zo.

Dat zou ik heel goed kunnen begrijpen.

Als je lekker aan het inbreken bent en dan ineens iemand tegenkomt en in paniek besluit niet weg te rennen maar diegene iets aan te doen.

De bedoeling is dat ik dan weet dat jij het bent. Jij bent het en je gaat zo naar huis.

Kan dat?

wachtkamer van piet

man van jaloerse vrouw Nu ik in die rot-Hamlet ben uitgerangeerd
kan ik al mijn tijd gaan wijden aan de actie ten bate van de zoen.

vrouw van professor Leuk! Ikzelf ben ook zo dol op zoenen. Nu
zeker, als tijdverdrijf. Die rot Hamlet, daar wordt niet eens, één
keer, in gezoend, vond ik ook niks aan.

Zelfs Ophelia niet. Die rol, daar was ik op uit. Maar niks. En op zo'n
onaardige manier!

man van jaloerse vrouw Je begrijpt me verkeerd.

vrouw van professor Wel leuk dat we, u en ik, dat we lotgenoten
zijn. Samen, tegelijk, eruit gegooid. Dat geeft een band. Alleen van
het geld is het wel jammer, grote gezelschappen hè, die wentelen
in de centen. Maar mijn man ook wel, alleen, ik had wel graag wat
dat betreft, weer op eigen benen willen staan.

man van jaloerse vrouw Je begrijpt me niet.

vrouw van professor Ik had nog wel bij u in een aktiecomité willen
zitten, vanwege de zoen die verdwijnt.

man van jaloerse vrouw De zoen is niet aan het verdwijnen,
integendeel.

vrouw van professor O, heb je er iets tegen, tegen zoenen? Mijn
man houdt ook niet zo van zoenen. Tenminste -

man van jaloerse vrouw Volgens mij is de zoen juist aan een
herwaardering toe.

vrouw van professor Dat vind ik nou ook. Maar mijn man is daar niet echt vatbaar voor.

man van jaloerse vrouw Ik vind al lang dat de zoen in ere hersteld dient te worden.

vrouw van professor Ja dat dient de zoen.

man van jaloerse vrouw Heel graag. Maar over de zoen -

vrouw van professor Wat is daar mee.

man van jaloerse vrouw Dat is een lang verhaal.

vrouw van professor Ik hoef nog niet linea recta naar huis. Dus kom maar op.

man van jaloerse vrouw Kort samengevat: de zoen is ten onrechte gedevalueerd.

vrouw van professor Vind ik ook!

man van jaloerse vrouw Er wordt teveel gezoend.

vrouw van professor Dat kan niet, te veel.

man van jaloerse vrouw Juist wel. Door dat veel te vele, heeft de zoen zijn betekenis verloren.

vrouw van professor Vind ik ook.

man van jaloerse vrouw Er wordt links en rechts gezoend. De diepe betekenis van toenadering en vertrouwen is weg. Helemaal verdwenen. En dat betreur ik ten zeerste.

vrouw van professor 'Dat betreur ik ten zeerste,' dat soort woorden daar val ik op.

man van jaloerse vrouw Vroeger, vóór mijn tijd, lang vóór mijn tijd, was de zoen nog het uiterste van elk begeren, de stempel op iets waar naar gestreefd was -

vrouw van professor O dus niet zomaar wat, bedoel je.

man van jaloerse vrouw Precies. Niet zomaar wat. En dat is eeuwig zonde.

vrouw van professor Nou, een zonde.

man van jaloerse vrouw Ja zelfs die kant, van de zónde, de zoen als zónde -

vrouw van professor Gelukkig maar toch.

man van jaloerse vrouw De lading is verloren gegaan. Die wil ik herwinnen.

vrouw van professor Ik begrijp het echt niet. Sorry hoor.

man van jaloerse vrouw Dat vind ik juist heel prettig, dat je me niet begrijpt. Dat spoort me aan om mijn overtuiging nog wat scherper te omlijnen, wil ik dat de boodschap overkomt.

vrouw van professor Over boodschappen gesproken - *maakt aanstalten om te vertrekken*

kantoortje piet

piet Ja, ik heb enkele zeer begenadigde gegadigden in mijn bestand.

Ik heb zelfs een heel aparte afdeling 'gegadigden', ziet u, hier. *duidt la aan waarop 'gegadigden' staat* Allemaal gegadigden.

Complicatie is soms dat de gegadigden echt begerig worden.

Natuurlijk heeft elke verkoop baat bij 'meerdere gegadigden'. Dat stimuleert, om zo te zeggen, de koper. De kooplust. Ik geef een voorbeeld:

Een grachtenpandje komt tevoorschijn.

De volgende scène wordt gespeeld.

makelaar Grachtenpand, op goede stand, onlangs voorzien van alle moderne comfort. Vloerverarming.

echte gegadigde Vloerverarming.

makelaar De meest actuele ingrepen - ingebouwde s.o.s.

bijvoorbeeld.

echte gegadigde Dat lijkt me wel wat. *tot haar man* Wat vind jij, schat?

makelaar Er zijn - dat spreekt - meer gegadigden.

piet Dan komen jullie op. De andere gegadigden.

Een aantal gegadigden dromt ineens om de echte gegadigde en makelaar heen.

piet Tja, zo'n pandje, dat trekt.

nep-gegadigde Is dat de uiterste prijs.

makelaar Omlaag, dat kan niet tot mijn spijt. U ziet zelf, de belangstelling is overweldigend.

nep-gegadigde *tot zijn vrouw* Zullen we de knoop dan maar doorhakken, schat?

nep-vrouw van nep-gegadigde Maar ik wil het ècht hebben.

nep-gegadigde *tot makelaar* Ja, mijn vrouw is er helemaal weg van zoals u ziet! *neemt zijn vrouw apart, er ontspint zich een ruzie*

nep-gegadigde Doe niet zo raar!

nep-vrouw van nep-gegadigde Ik doe niet raar. Ik zoek al lang zo'n compact grachtenhuisje.

nep-gegadigde Daar heb je toch geen geld voor, rare.

nep-vrouw van nep-gegadigde Wat weet jij van mijn geld?

nep-gegadigde Ik speelde toch je man.

nep-vrouw van nep-gegadigde Ja, dat speelde je. Maar je bènt het niet! Bemoei je niet met mijn privé.

nep-gegadigde O, dus privé ga je een huis kopen en intussen verdien je bij Piet nog geen tientje per uur. Kom nou!

nep-vrouw van nep-gegadigde Dat bij Piet, dat doe ik voor de ervaring. Maar ik zoek echt een huis, zo'n huis als dit. Ik ga mee-bieden.

nep-gegadigde Dat kan niet. Dat mag niet.

nep-vrouw van nep-gegadigde En van wie dan wel niet.

nep-gegadigde Van Piet. Dat is de bedoeling helemaal niet.

nep-vrouw van nep-gegadigde Piet kàn me wat!

piet Kijk, zulke situaties, het is maar een voorbeeld hoor en váák gebeurt het niet,
zeker niet met dit soort grote projecten -
maar gegadigden moeten gegadigden blijven. Dat is de afspraak.

Iemand probeert een dikmaakpak aan.

piet Maar dat was toch niet voor nu bedoeld. Hier houden we toch gewoon onze eigen 3d maten, behalve -

Actrice komt op om de plant van Piet water te geven.

piet Zijn van plastic.

actrice met gieter Echt?

piet Niet dus.

actrice met gieter Echt van plastic... was me nooit opgevallen.

piet Dat is makkelijker...

actrice met gieter ...te onderhouden.

acteur die uit pak barst Ik ben laatst uit dat butler-pak gebarsten.

En er was er nog maar één.

piet Klopt. Butler's zijn slank.

acteur die uit pak barst Wie zegt dat?

piet Jockies zijn ook slank.

acteur die uit pak barst O ja?

piet En horlogemakers.

acteur die uit pak barst Wat?

piet En fakirs.

acteur die uit pak barst Dat heb je al gezegd.

piet O ja?

wachtkamer van piet

man van jaloerse vrouw Iedereen zoent maar.

vrouw van professor Ik begrijp je nog steeds niet. Zou het niet leuk zijn als we allemaal de hele tijd verliefd waren. Als ik verliefd was, zou ik willen zoenen.

man van jaloerse vrouw Maar wat is het dan nog waard? Je mag best verliefd op mij worden maar dan voorlopig zonder zoenen.

vrouw van professor Maar dat kan ik juist niet.

man van jaloerse vrouw Je moet eens zien wat er gebeurt als je straks een tijd niet hebt gezoend, hoe verliefd je dan kan worden. Als een pressure cooker.

vrouw van professor Valt te proberen.

giraf

piet *tot slappe giraf* 'Jij met dat ex-koloniale heimwee van je -' ik hou mijn mond maar over Afrika. Het diepe diepe donker daar. Ik droom nog vaak, misschien wel elke nacht, in het Swahili, hoewel ik nauwelijks ooit Swahili sprak. Misschien droom ik maar dat het Swahili is, ik kan het overdag niet meer herhalen. In al die elf-en-een-half jaar nooit meer terug daarheen geweest. Terug naar Afrika. Weet ook heel goed dat Afrika, d` Afrika, niet meer bestaat. Maar het terug-verlangen blijft me dag en nacht en onder alles door - ik kan dat met mijn blanke vrouw - ik ben ermee alleen, ik kan het met mijn polder-vrouw niet delen.

instructies

piet En één glas wijn. Doe maar of je eraan nipt. Het lopend buffet negeren. Wat daar op staat is net als anders etalage materiaal. Wel doen of je ervan proeft, maar jullie hebben toch wel boterhammen bij je? Dat stond in de brief. Toch wel gelezen? Wie niet? O, niet gelezen? Ja blind zijn is wel een handicap.

Jij bent dus de bezeten bioloog. Kijk zelf maar waar je je tekst eruit gooit. *tot een ander* En jij was dus Bert.

nep-bert De opdrachtgever.

piet De zoon. Hij vroeg om een samenklontering - een congolo...

nep-bert Een reünie zonder familie, dat heeft iets treurigs, natuurlijk.

piet Jij was de blinde achterneef. O, sorry, je bent echt blind, dat was ik even vergeten.

Jij botst dus overal tegenaan.

blinde Nee helemaal niet. Weet je dat niet meer.

bioloog Hij is juist zo ontzettend voorzichtig.

piet Is ook zo. Ik zei al sorry. Spijt me. Even vergeten.

blinde Geeft niet.

piet Waarom heb je die duimstok in je achterzak. Geen gezicht!

Lijkt wel of je een timmerman probeert te spelen!

Iemand die kan huilen.

rafaëla Mòet?

piet Ja, maar wel echt.

rafaëla O, als al je vee moet worden geruimd bijvoorbeeld. In plaats van gewoon geslacht. Om te laten zien hoe zielig dat is, voor die dieren dan, om geruimd te worden. Maar daar huil ik vanzelf om. Op tv. Ja, ik huil meteen als ik zoiets zie.

bioloog Moet ik 'u' of 'je' zeggen.

piet Wat natuurlijk voelt.

bioloog Wat 'natuurlijk' voelt? Wat 'natuurlijk' voelt?

familiefeest

rafaëla Wat ééénig om jou weer te zien. Kus! Wat zouden we moeten zonder onze reünie.

toos Families zonder reünie, dat heeft iets zieligs, armetierigs, vind je niet?

rafaëla *zoen* Wat zie je er goed uit. Fantastisch! Hoe doe je dat. Kus! *zoen*

toos Niks bijzonders.

rafaëla Die gladde huid. Geen dag ouder dan vorig jaar. *zoen*

toos Dat zijn mijn genen. Niks geen cosmetica, niks.

rafaëla Maar als het de genen zijn, dan zou ik ook -

toos Jij was toch aangetrouwd. Ik bedoel jij bent toch aangetrouwd. De koude kant, weet je wel. Geeft niet hoor, het is maar een woord. *zoen*

piet *komt te hulp* Hoe gaat het met je man, met Alex, die schat, dat genie.

rafaëla O ja Alex. O heel goed. Maar hij noemt zich tegenwoordig Petrus. Een grap, maar zo wil hij ineens genoemd worden.

Mij best. Ik ben allang blij dat hij niet van geslacht wil veranderen.

Dat hoor je zo vaak: mijn man is tegenwoordig een vrouw. Hé

Petrus, kom er even gezellig bij, schat.

Man in bruine pij, Petrus, komt erbij, zoent.

piet *kijkt verbaasd naar bruine pij* Daar wist ik helemaal niks van!
geeft Petrus een hand, vervolgt tot Rafaëla Zo iemand spéélt voor
vrouw. Dat kan toch nooit een echte vrouw worden.

bioloog Wat hoor ik daar: ‘een echte vrouw’. Kom kom.

toos Mijn beste vriendin was pas nog een man. *zoen*

blinde Ze krijgen altijd spijt. Het brengt nooit dat wat ze ervan
verwachten. Niet echt.

bioloog Jouw beste vriendin? Wie is dat dan? *zoen*

toos Jullie kennen niet àl mijn vrienden en vriendinnen. Ik hou er
ook nog een paar voor mezelf, schat. *zoen*

*Tijdens dit gesprek wordt zo veel mogelijk gezoend. Intussen turft
de Man van jaloerse vrouw de zoenen, met af en toe een blik op
Vrouw van professor.*

vrouw van professor *tegen Man van jaloerse vrouw* Daarnet, op de
gang, ook één. Hoe ver ben je? *hij laat zijn lijstje zien* Bij normale
families zou het nòg meer zijn.

man van jaloerse vrouw Deze is abnormáál normaal hoor.

Tegenwoordig zoenen mannen ook mannen. Dat betekent niks!

vrouw van professor Mijn man heeft nog nooit een andere man
gezoend. Komt niet bij hem op.

man van jaloerse vrouw Hoe weet je dat.

vrouw van professor Àls hij dat deed, dan zou dat heel erg
heimelijk zijn.

man van jaloerse vrouw Dat is tenminste iets. Heimelijk. Dan
heeft het tenminste een zekere lading.

vrouw van professor Maar ik zeg niet dat hij dat doet! Dat heb ik niet gezegd! Hij is professor!

Ongenode gast komt op.

ongenode gast Wie heeft het hier over heimelijk. In het donker zijn alle katjes grauw.

piet Wat doe jij hier opeens.

ongenode gast Ik ben de ongenode gast.

Dat is toch altijd bij familiefeesten. De nicht die iedereen vergeten is. Maar die zelf nooit een belangrijke datum overslaat. Wie de kleine niet eert is de grote niet weert.

tot Piet Maar jij hoeft me niet te betalen hoor. Dit is vrijwillig, gratis. *tot de anderen* Hallo allemaal!

De anderen komen stuk voor stuk naar haar toe, in verwarring over wie dit nu weer is, maar zoenen haar wel, voor de zekerheid. Man van jaloeerse vrouw turft, heel blij.

toos Vroeger had ik ook lang haar.

rafaëla O ja.

toos Ja, maar op onze leeftijd kan dat niet meer.

rafaëla O nee.

toos Nee, ik vind, dat staat niet meer.

rafaëla O, vind je dat.

toos Bij jonge vrouwen is het wat anders.

Heel wat anders!

rafaëla Bedoel je mij?

toos O nee helemaal niet.

Verwarring. Uiteindelijk neemt Rafaëla haar pruik af, daaronder heeft ze even lang haar.

Matroos komt op.

piet Ik had jou eerder verwacht.

matroos Klopt. Maar die andere opdracht kwam er tussendoor.

piet O is hij dood.

matroos Ja, maar anders dan we dachten. Uitstel was niet mogelijk. Zo maar op straat omgevallen. Plof! Wat een schrik! Een hele toestand, -

piet Ja ik had je nummer gegeven, voor geval van nood. Dat dat nou net nú moest zijn!

matroos Niet zo heel erg. Maar zelf wilde ze hem niet dragen. Dus dat heb ik gedaan.

Naar huis, al die trappen op. Ze wilde dat haar vriendinnen nog afscheid kwamen nemen.

Hij begon al stijf te worden. Nou ja, ik heb hem nog zo goed en zo kwaad als dat ging in z'n mandje geveleid - overmorgen wordt hij dan weggehaald. Dat doen ze niet in het weekend.

piet Goed dat je er bent, dat je toch nog even kon komen. Glasje wijn? Drink maar even echt, na zoiets wel verdiend.

bioloog Dat valt op te maken uit de lederen zoolsporen van de glasvretende libelle -

piet *tot matroos* Ik heb nu een ander soort tattoo voor je. Wel met een anker, net als vorig jaar, maar dit kan je gewoon los weken.

Dan krijg je niet dat je er nog dagen mee rondloopt, want dat vond je heel lastig.

rafaëla Leuk hè een brandweerman in de familie.

toos Je bedoelt een matroos.

rafaëla O ja, een matroos.

piet Dit plak je er zo op, zie je wel. Toch wel echt stoer, zoals met dat andere, dat niet losliet. ‘Schipper ahoi ahoi, wij komen uit verre landen, uit verre landen weerom.’

Leuk dat de kapitein je even vrijaf gaf!

Iedereen zoent de matroos.

toos *tegen matroos* Kijk uit! Hij ziet dat we zoenen.

vrouw van professor Je bent wel een beetje bezeten.

man van jaloerse vrouw Een beetje bezeten is oké zolang het maar geen obsessie is.

ongenode gast Voor je het weet loopt het de spuigaten uit! Met die anti-campagne van je!

bioloog Bassiare, zoenen, is ooit ontstaan door het voorkauwen van voedsel en het doorgeven van mond op mond.

toos Is dat echt waar?

blinde O dus ik heb kinderen... Ík heb kinderen.

matroos Hoeveel?

blinde Weet ik niet, niet precies.

matroos Hé, die das ken ik!

toos Dat kan.

matroos Hoe kom jij daar aan.

toos Uit de erfenis.

matroos Dat kan niet. Ik heb hem zelf van haar gekregen, die das.

toos Misschien had ze er twee.

matroos Kom nou.

blinde Ik heb hem hier net nog aan de kapstok voelen hangen.

matroos Deze das?

blinde O, ik dacht dat je jas zei.

matroos Geef terug.

toos Terug, hoe kom je erbij!

matroos Geef op!

toos Ik denk er niet aan. Ik ben er aan gehecht, intussen. Hij ruikt zelfs nog naar haar. *laat de das ruiken aan de blinde*

matroos Ja, dat parfum van haar. Ik heb hem persoonlijk gekregen.

Nog vóóordat er sprake van erven was.

toos En toch lag hij nog in de kast. Of hing. Daar wil ik vanaf zijn, ik heb het altijd een prachtig ding gevonden.

blinde Jullie maken ruzie om niets. Als het nou een jas was.

matroos Jij altijd de vredelievende. Das of jas, dat doet er niet

toe, het is mijn das en nou beweert Toos opeens dat zij hem al van haar gekregen had, terwijl ze nog helemaal niet kon weten...

waarom zou ze zo'n kostbaar ding opeens aan Toos gegeven hebben!

bioloog - gespecialiseerd in de herkomst van de vliegende bloedslak en diens DNA overeenkomst met de archeopterix of de oer-

roofvogel. Een miniem diertje, nauwelijks met het blote oog waar -
neemt een slok wijn - waar te nemen, wilde ik zeggen.

blinde *even apart* Was het nou das of jas.

Kijk jij eens.

matroos *kijkt op papiertje* Piet schrijft zo slordig. Wat staat er nou.

toos Wat doet het er toe. We waren net zo goed op dreef.

matroos Helemaal niet. We waren gewoon aan het kibbelen als
kleine kinderen.

blinde Dat hóórt toch juist bij dat familie-gedoe.

matroos Bij jouw familie misschien, niet bij de mijne.

blinde O, bij jullie is het altijd harmonie, bij het feest.

matroos Wat voor feest. Je zwamt maar wat.

blinde Kom terug. Hier worden we niet voor betaald.

rafaëla Vind jij het ook zo heerlijk dat 's avonds laat, als je uit het
theater komt, dat dan de gewone straat nog steeds bestaat?

ongenode gast Waar is ze aan gestorven.

matroos Dat gaat ons niks aan.

ongenode gast Natuurlijk wel. Als we familie moeten spelen, dan
moeten we dat weten. Rouwen we, of rouwen we niet.

matroos Misschien is het al heel lang geleden.

ongenode gast Dan nog. Waarom heeft hij een 'familie' nodig.
Heeft hij dan zelf helemaal niemand.

matroos Ja, hij heeft Bert.

ongenode gast Bert. Misschien is die ook ingehuurd. Speelt alleen beter dan wij dat hij echt is.

matroos Bert is echt. De echte Bert in elk geval, die is echt.

ongenode gast Dat weet ik nog niet zo zeker. Hij speelt dat hij echt is. Dat doet hij goed. Heel geloofwaardig. Een beetje overdreven geloofwaardig zelfs.

matroos De echte Bert, als hij echt is, dat is ongeloofwaardig, hoe dan ook.

ongenode gast Zullen we hem eens vragen naar zijn moeder. Waar die is. Waar ze heen is. Wanneer ze is verdwenen, maar wel tactvol.

matroos Nee, laat maar, dat is onze zaak niet. Echt helemaal niet. Niet in verdiepen! Gooi die vraag maar overboord.

bioloog Ik heb ook heel lang pterodactyl gedacht, maar ik weet intussen dat het de archeopteryx betreft. Dat zou een blamage geweest zijn van jewelste. Natúúrlijk is het de archeopteryx!

nep-bert Wie was jij ook weer? Leuk! Je bent niks veranderd

bioloog Ik was de broer van...

rafaëla Ja jij was wel mijn broer, maar ik was niet jouw zus.

bioloog Hoe dan.

rafaëla Weet ik het. Ik probeer het helemaal niet te begrijpen. Een of andere zijsprong van onze zogenaamde vader misschien.

bioloog Dat kàn niet.

rafaëla O en daarom, omdat het moet kúnnen, kan het dus níet.

nep-bert Nee, want als dinges wel jouw broer is, dan moet -
rafaëla Bespaar me de uitleg wil je.

bioloog Het moet toch aannemelijk zijn.

rafaëla Wie zegt dat.

nep-bert Alsof in het echt alles zo -

bioloog Het echt, het echt, ja begin daar weer eens over.

blinde Obsessief? Misschien, maar dat geloof ik niet.

ongenode gast Waarom ik dit jaar niet gevraagd ben: het is me een
raadsel. Hij belde me op: hij deed zijn mededeling. Ik luisterde. Ik
denk: ik ga toch.

De echte Bert komt op.

piet Wat nou!

echte bert Sorry hoor, mijn reisje ging niet door.

piet Dat komt parmantig binnenstappen!

echte bert Hoezo. Ik hoor hier toch.

piet Had dat gezegd! Had mij al die moeite bespaard.

echte bert Had je dan al een vervanging?

Een nep-Bert zozegd.

piet *laat foto aan Bert zien* Kijk maar.

echte bert Ja dat ben ik.

piet Je ziet zelf het verschil niet. Dit is de vervang-Bert.

echte bert Hoe is dat mogelijk!

piet Daarom zeg ik: had mij die moeite bespaard.

ongenode gast Twee druppels water! *ze pakt de foto, vergelijkt met Bert* Ongelofelijk! Ongehoord! *tot Piet* Mijn complimenten. Twee druppels water! Maar Bert, ik zag je net ook al. Ik vond dat je zo vreemd deed. Of je me niet herkende.

echte bert Natuurlijk ken ik je, tante Connie. *zoent, Man van jaloerse vrouw snelt toe*

ongenode gast Daarnet deed je zo vreemd. Maar dan wàs je ook vreemd. Nou breekt mijn klomp, echt waar. Die Piet.

piet Dank voor het compliment. Maar nu zit ik er mooi mee.

ongenode gast Beter er mee verlegen dan er óm verlegen.

echte bert Het spijt me echt. De kosten neem ik van je over. Maar dan hoeft hij dus niet zo lang te blijven. Ik zoek hem even. Ik hoop dat hij niet schrikt!

blinde Dit doe jij zeker ook alleen ‘voor de ervaring’, trut!

ongenode gast Ik wil jou nooit meer zien.

blinde Dan moet je je uit laten schrijven bij Piet.

ongenode gast Of jij. Laat jij je uitschrijven.

blinde En dan. Wat moet ik dan, trut!

ongenode gast Heb je al gezegd, lul.

nep-bert *off stage* Wat is dat G.V.D. voor smerig onderhands gekonkel?

echte bert *stuitert achterover het toneel op, heeft zware stoot in zijn maag gekregen, voorovergebogen* Dat laat ik niet op me zitten!

Piet komt toegesnel.

echte bert *tot Piet* Wat heb jij hier voor tuig in huis gehaald?

piet Ik hoorde het. Ik ga met hem praten.

nep-bert Zogenaamd de echte. Me reet! Sodemieter op met die
zwijnerij!

piet Sorry! Sorry!

nep-bert Kom ik daarvoor! Is dat normaal! Sodemieter toch op
allemaal met je smerige 'emotionele leemte' rotzooi.

echte bert *tot Piet* Doe er wat aan!

piet *tot Nep-Bert* Op z'n minst je excuses.

Dat is een eis.

nep-bert Tegen die oplichter. Ben je belazerd. De 'echte', kom op!

Ik hoef die smerige centen van jou niet. Stop het maar in je reet!

Godverdeklote! *gaat met veel lawaai af, gooit nog een radio het
toneel op*

echte bert *raapt het op* O (*daar is*) mijn radiootje!

man van jaloeerse vrouw *probeert aandacht te trekken door op zijn
glas te tikken, dat echter van plastic is* Hallo hallo mag ik even het
woord. Ik word verkeerd begrepen.

De zoen moet terug op de troon waar hij hoort. De zoen is
gedegradeerd. Dat vind ik verkeerd!

De waarde ervan is gekelderd naar nul.

Het enige immateriële dat ons restte nog wel. Het enige waarmee
we de hoogste waardering, de liefde, uit konden drukken, wordt
verspild - Het schuchtere aftasten - tot waar kan ik gaan - de

schroom die alleen in de droom ja de droom, het ultieme intieme bereikte.

matroos Hij is gek.

bioloog Er zit wel iets in, het geeft wel te denken.

matroos Als hij het wat gewoner zou zeggen.

man van jaloerse vrouw Kom we gaan. *neemt Vrouw van professor bij de hand*

vrouw van professor Maar waar naartoe?

man van jaloerse vrouw Naar waar het weer echt is.

vrouw van professor Dat hebben we toch al gehad?

Ze gaan.

giraf

piet tot slappe giraf Dat de giraf bestaat is een bewijs dat God bestaat en tegelijk bewijs van het niet-bestaan van God. Als God dezelfde is die ook de eland en de zeehond heeft ontworpen, kan hij onmogelijk ook zoiets merkwaardigs en onpraktisch als de hals van de giraf verzonnen hebben. Terwijl, omdat de giraffin staand op haar veel te hoge benen jongen baart en zo'n dun ding dan het leven moet beginnen met een smak, vanuit de moeder pats op de harde grond, dan lijkt me dat weer echt iets Bijbels.

donker

bange vrouw Joost?

Joost?

Ik zie je al hoor.

Joost?

Gaat het goed?

Inbreker Joost?

Geen antwoord.

Dat is natuurlijk de bedoeling ook.

Joost, je doet het goed.

Joost?

Ik zie je nu weer niet.

Klopt dat?

Ga je nu weg?

Dag dan.

Dag Joost wel thuis

O, wacht nog even Joost.

Ik heb over de inhuur nagedacht.

Joost je bent er nu wel weer toch.

Want als je er niet bent hoef ik niet te praten.

In de schemering ben ik sowieso altijd bang.

Dus het zou onzin zijn als je dan langskomt.

Als ik in een ander huis dan thuis slaap heb ik er bijna nooit last van dus je hoeft dan niet mee.

Het zou ook een heel gedoe zijn om je aldoor mee te nemen. Maar je reiskosten had ik dan natuurlijk wel betaald. Als ik dat wel gewild had.

Ik zie je nu weer Joost.

's Nachts kom ik niet in de kelder dus je hoeft niet in mijn hele huis rond te spoken.

Ik ben ook niet bang terwijl ik slaap, ja de route van mijn bed naar de WC is eigenlijk de enige plek waar je hoeft te komen.

Ik denk dat je in de winter ook de zomertijden kan aanhouden qua zons op- en ondergang.

En je bent hier nu al twee dagen op rij.

Dat is best veel. Zo vaak hoeft nou ook weer niet. Het geld, weet je.

Weet je Joost.

Misschien hoef je wel niet...

Ik denk dat het sneller gegaan is dan ik dacht.

Joost?

Vind je het goed als ik morgen je kantoor bel? Ik betaal je overuren ook wel hoor.

stiekeme piet

vrouw van professor Zo, daar zitten we dan.

man van jaloerse vrouw Ja, daar zitten we dan.

vrouw van professor Zeg maar hier.

man van jaloerse vrouw Hier zitten we dan.

vrouw van professor Dan te bedenken dat Piet -

man van jaloerse vrouw Zei je nou Piet.

vrouw van professor Piet, hoezo?

man van jaloerse vrouw Weet Piet hiervan. Ben jij dan hier via
Piet.

vrouw van professor Jij ook?

man van jaloerse vrouw Stiekeme Piet!

Ze lachen. Voorzichtig, tastend.

man van jaloerse vrouw Maar ik wil echt.

vrouw van professor Ik ook. Zonder zondig zoenen zelfs.

man van jaloerse vrouw Echt.

vrouw van professor Echt.

willige vrouw

willige vrouw Ik zoek een man.

piet Voor welke gelegenheid. Hoeveel uur. Vierhonderd euro per etmaal. Etmaal is het maximum, dat weet u.

willige vrouw Kan het ook in etappes, en dan later afrekenen.

piet Voor u als vaste klant maak ik graag een uitzondering.

willige vrouw Ik ben geen vaste klant.

piet U kwam me bekend voor maar er gaan zo veel mensen door mijn handen -

willige vrouw Ik heb voor u gewerkt. Alweer twee jaar geleden.

Weet u nog. Als zogenaamde gegadigde.

piet O ja, nu u het zegt - gegadigde - waarvoor ook weer?

willige vrouw Voor die vergulde mummy weet u wel, ik heb nog wel een parelsnoertje aan moeten doen. Moest van u. Dat kettinkje was echt, heb ik nog borg voor betaald. Heb ik van u teruggehad, die borg. U heeft wel even nageteld. Weet u niet meer. Of er geen pareltje ontbrak.

piet Heb ik namelijk wel eens gehad, dat er één pareltje minder was. Te laat gemerkt. Daarna altijd even nageteld. Niet dat ik u speciaal verdacht.

willige vrouw Dat voelde toen wel zo. Ik vond u achterdochtig. Daarom ook nooit meer terug gekomen. Ik heb intussen echt werk. Echt. Vast.

piet Dat is wel heel uitzonderlijk, vandaag.

willige vrouw Heb geboft. Nu geloof ik eindelijk een beetje in geluk. Er waren honderdvijftig mededingers. Ik kreeg die job. Ik dacht: ik bof. Van die dag af was het geluk op mijn zijde, lijkt het. Vandaar. Nu zoek ik dus een partner.

piet Ja geluk, geluk, wind mee noem ik het.

Man of vrouw.

willige vrouw Waar ziet u me voor aan.

piet Ik schat: man.

willige vrouw Nee, ik zòek er een.

piet Dus: per uur, per avond, per etmaal.

willige vrouw Ik wil beginnen met een uur. Hoeveel is dat.

piet Dat is zestig minuten min aan- en afrijden - parkeren -

willige vrouw Hij hoeft geen auto te hebben.

piet Dat maakt het lastig. Heel lastig. Fietsers heb ik niet - dat spreekt.

willige vrouw Een voetganger dan misschien.

piet Een invalide bedoelt u of iemand met een - beperking.

willige vrouw Nee, geen beperking. Ik ben geen verpleegster. Op den duur vind ik een beperking oké, op de lange duur.

piet Dan raad ik toch een hele avond aan. Of twee. Wel iets duurder dan een etmaal -

willige vrouw Doe dan maar een etmaal.

piet Is wel anders dan twee avonden, dat is héél wat anders. Zo'n nacht. Zo'n ontbijt, dat eist heel wat wederzijdse -

willige vrouw Het gaat me niet om seks, het is het ontbijt. Hoe hij dan ruikt.

piet Ruikt. O ja. Ruikt. Uit zijn mond bedoelt u. Riekt.

willige vrouw Helemaal. Hoe hij ruikt.

piet Daar kan ik mijn mensen niet op uitzoeken, helaas, helaas.

willige vrouw Ik wel. Daar zoek ik ze op uit. Avonden, daar heb ik genoeg van.

piet Elders gehoord?

willige vrouw Gratis. Zomaar. Voor niks.

piet Concurrentie.

willige vrouw Nee hoor, gewoon echt. Echte liefde, zeggen ze. Dat zeggen ze, en dat duurt meestal wel een tijd. Een hele tijd. Dat ze zeggen: 'ik hou van je. Ik hou echt van je'.

piet Dat ken ik.

willige vrouw O?

piet Ja dat ken ik. Maar vaak denk ik dat ze dat, op zo'n moment ook echt menen.

willige vrouw Ik ken ook echtparen die dat nooit zeggen.

piet Echt?

willige vrouw Ja echt. Veertig jaar samen en nooit hoeven zeggen. Love. Love. Love. Dat zoek ik. Zoiets. Maar hoe vind je zo iemand. Want dat zoek ik. Niet een avond, niet een etmaal, maar voorgoed. Echt voorgoed.

piet Echt?

willige vrouw Ja dat zoek ik echt. Iets wat 'een hele tijd' stand houdt, dat is niks voor mij. Ik zoek iemand voor voorgoed. Ook als

hij na 'een hele tijd' gebrekkig wordt. Of als ik 'na een hele tijd' hulpbehoevend word. Maar eerst die 'hele tijd' waarin je samen op - samen - op - waarin je elkaar vertrouwt, waarin je luistert naar mekaar, waarin je - *wordt door gevoel overmand*

piet Niet huilen niet huilen. Mijn vrouw huilt ook al zo vaak. En dan zeg ik ook: 'niet huilen,' maar dat helpt niet. Ik - dat helpt niet. *huilt* Echt niet.

coda

man van jaloerse vrouw Nu de genegenheid er is -

*Man van jaloerse vrouw en Vrouw van professor heffen hun glas,
geven allebei een zoen op het glas en klinken dan.*

Hoe echt is echt echt / Zeeziek in het zwembad ging in première op 8 januari 2016 in Theater Frascati in Amsterdam

Spel:

Rosa Asbreuk, Patrick Duijthoff, Kyrian Esser, Elisabeth ten Have, Timo Huijzendveld, Jordi Möllering, Nicoline Raatgever, Jochum Veenstra, Roos Visser, Jasmijn Vriethoff

Deze twee toneelnovellen zijn geschreven door Judith Herzberg en De Theatertroep, in samenwerking met Hans Man in 't Veld.

Het thema van *Hoe echt is echt echt* is ontleend aan de documentaire *Rent a Family Inc.* (2012) van Kaspar Astrup Schröder

www.theatertroep.nl

Met dank aan: Fonds Podiumkunsten, VSBfonds, Amsterdams Fonds voor de Kunsten en het Prins Bernhard Cultuurfonds

De Theatertroep (Amsterdam, 2010) is een collectief van tien toneelspelers met een herkenbare speelstijl waarin de mechaniek van het ‘theatermaken’ wordt blootgelegd. De Theatertroep gaat voortdurend op zoek naar nieuwe vormen van theatermaken, nieuwe locaties om te spelen en nieuwe verbindingen met andere kunstdisciplines. Zij doorspint met regelmaat het rijke aanbod aan klassieke en moderne toneelliteratuur, maar duikt even gretig in de geschiedenis van de film, de beeldende kunst, het cabaret en de sketchshow en schrijft daarnaast zelf nieuw repertoire.

www.theatertroep.nl

Toneelwerk

Hoe echt is echt echt / Zeeziek in het zwembad - i.s.m. Judith Herzberg - 2015

Judith Herzberg (Amsterdam, 1934) is dichter en toneelschrijver. Begon eind jaren zestig, op uitnodiging van Jan Kassies van het Instituut voor Theateronderzoek, te schrijven voor toneel. *Leedvermaak* door Toneelgroep Baal werd besproken als een belangrijk naoorlogs toneelstuk. Voor *Kras* ontving Herzberg de Nederlands-Vlaamse Toneelschrijfprijs 1989. In 1997 ontving ze de P.C. Hooft-prijs voor haar gehele oeuvre. Haar toneelwerk werd in verschillende talen vertaald en met name in Duitsland veel opgevoerd

www.deharmonie.nl

Toneelwerk

Hoe echt is echt echt/ Zeeziek in het zwembad - 2015

De weg is weg - 2006

Thuisreis - 2004

Simon - 2002

Wie is van wie - 1999

Een golem - 1998

De Nietsfabriek - 1997

Rijgdraad - 1995

Some of my best friends- 1994

Een goed hoofd - 1991
Kras - 1989
De Caracal - 1988
De kleine zeemeermin - 1986
Merg - 1986
En/of- 1985
Dibboek - 1984
De vrouwen van Troje - 1983
Leedvermaak - 1982
De val van Icarus - 1979
Crankybox - 1976
Lieve Arthur - 1976
Dat het 's ochtends ochtend wordt - 1974
De deur stond open - 1974